

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2017 – 2018**

**Probă scrisă
Limba și literatura română**

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

Citește următorul text:

Clientul, Opticianul*
Magazinul de optică* „La trei ochelari”

CLIENTUL: *Domnule optician, am venit să-mi dai o păreche de ochelari.*

OPTICIANUL: *Cu marginea de aur sau de metal?*

CLIENTUL: *Cu cea mai ieftină margine.*

OPTICIANUL: *Atunci vă servesc niște ochelari fără margini.*

CLIENTUL: *N-am ce face cu ei: n-am cine să mi-i ducă.*

OPTICIANUL: *N-am vrut să zic niște ochelari nemărginiți. Au și cei fără margini o margine ... de aer.*

CLIENTUL: *Iartă-mă că insist. Nu mă interesează, dar vreau să înțeleg. [...] Cum? S-a descoperit marginea nemărginită?*

OPTICIANUL: *E o chestiune veche, mult prea veche, stimate domnule. Întâi, au fost ochelari fără margini și apoi au venit ochelarii cu margini, ochelarii cu sârme și ochelarii cu arc. De fapt, părintele ochelarilor a fost monoculul*.*

CLIENTUL: *Continuă, că mă interesează. Vorbești ca un profesor.*

(Surâsul de satisfacție al opticianului.)

OPTICIANUL: *Nu mai am ce spune; s-a isprăvit.*

CLIENTUL (gânditor): *Ești bun dumneata să-mi spui ce este un ochelar cu arc? Nu pot să mi-l închipui. Îl pui și sare de la ochi? Atunci, la ce folosește? [...]*

OPTICIANUL (râzând): *Să vi-i arăt.*

CLIENTUL: *O să mi-i arăți după ce mi-i da o păreche de ochelari fără margini ... Ca să pot să văd ochelarii cu arc.*

OPTICIANUL: *Luați loc, vă rog. Ce număr purtați?*

CLIENTUL: *Numărul 37.*

OPTICIANUL (râde): *Imposibil.*

CLIENTUL (reflectând): *Port și 42.*

OPTICIANUL: *Exclus.*

CLIENTUL: *Oare să mă fi înșelat? (Se gândește.) Stai să-mi aduc aminte. (Măsoară cu degetul pe marginea teighelei. Dă din cap.) Nu! (Numără cu mâna în aer. Repede.) Am și nr. 172. (Dă din cap.) Pardon, ăsta e numărul casei ...*

OPTICIANUL: *Nu m-ați înțeles. Ce număr de ochelari aveți?*

CLIENTUL: *Trebuie să am număr de ochelari?*

OPTICIANUL: *Desigur.*

CLIENTUL: *Și, dacă n-am număr, nu pot avea ochelari?*

OPTICIANUL: *Nu se poate avea ochelari fără număr.*

CLIENTUL: *Spuneai că sunt mai ieftini fără margini? Dă-mi niște ochelari fără număr, poate că sunt și mai ieftini.*

OPTICIANUL: *Oricât ar fi ochelarii de ieftini, trebuie neapărat să aibă număr.*

Tudor Arghezi, *Neguțătorul de ochelari*

**optician* – persoană care face, repară sau vinde instrumente optice

**optică* – ce ține de vedere sau de organele de simț ale acesteia

**monoclu* – lentilă rotundă care se fixează în orbita unui ochi pentru a corecta un defect de vedere

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *s-a isprăvit*, *desigur*.
4 puncte
2. Menționează rolul virgulei în secvența: *Domnule optician, am venit să-mi dai o păreche de ochelari*.
4 puncte
3. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate din secvența: CLIENTUL (gânditor): *Ești bun dumneata să-mi spui ce este un ochelar cu arc? Nu pot să mi-l închipui. Îl pui și sare de la ochi?*.
4 puncte

4. Transcrie două cuvinte care conțin diftong din secvența: OPTICIANUL: *E o chestiune veche, mult prea veche, stimate domnule. Întâi, au fost ochelari fără margini [...].* **4 puncte**
5. Formulează două idei principale/secundare din textul dat. **4 puncte**
6. Precizează, într-un enunț, motivul pentru care clientul cere *ochelari fără număr*. **4 puncte**
- B.** Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența la genul dramatic a textului dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi patru trăsături ale genului dramatic;
- să prezinți detaliat două trăsături ale genului dramatic, valorificând fragmentul dat;
- să respecti structura specifică tipului de compunere cerut;
- să ai obligatoriu numărul minim de cuvinte precizat.

SUBIECTUL al II-lea

(36 de puncte)

Citește următorul text:

Spectacolul oferit de râurile repezi de munte nu e parcă nicăieri mai plin de adrenalină decât în canioanele din Masivul Piatra Mare. Două dintre ele, cele mai cunoscute, sunt accesibile pe poteci turistice marcate, care pleacă din valea Timișului. De la Timișul de Sus, în maximum două ore de urcuș pe traseul cu bandă albastră, se ajunge la Canionul Tamina, format de pârâul Piatra Mică în pereți de calcar.*

Apa coboară în cinci cascade succesive, lățimea canionului fiind pe alocuri de câteva zeci de centimetri. Canionul e numai parțial amenajat cu podețe și scări, însă debitul pârâului permite accesul cu ușurință, chiar prin albie. Măreția naturii o întâlnim, însă, din plin, în celălalt canion, mult mai cunoscut, numit „Șapte Scări” (nume din perioada de început a turismului, când erau amenajate șapte scări de lemn pentru parcurgerea lui).

Aici se ajunge din zona Dâmbu Morii (cartier al Timișului de Jos), în aproximativ o oră, pe traseul marcat cu bandă galbenă. [...] Podețele suspendate și scările (astăzi în număr de nouă, construite din metal și fixate în perete) fac din parcurgerea acestui canion – de altfel, dificilă mai ales iarna – o experiență de neuitat.

Canioanele s-au format în milioane de ani, diferitele nivele de săpare ale râului fiind vizibile și azi [...]. Ele sunt emblema acestui munte, care are și alte minuni ascunse, pe care vă propunem să le descoperiți singuri.

Mădălin-Cristian Focșa (coordonator), *Canioanele Pietrei Mari, în Ghidul turistic „Valea Prahovei – Brașov – Culoarul Rucăr-Bran”*

*canion – vale adâncă și foarte strâmtă

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

- Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
 - numele masivului muntos în care se găsește Canionul Tamina;
 - motivul pentru care unul dintre canioane a fost numit *Șapte Scări*. **4 puncte**
- Scrie titlul articolului și numele coordonatorului de volum din care este extras fragmentul. **4 puncte**
- Menționează genul și cazul substantivelor subliniate în textul dat. **4 puncte**
- Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: *Aici se ajunge din zona Dâmbu Morii (cartier al Timișului de Jos), în aproximativ o oră, pe traseul marcat cu bandă galbenă.* **4 puncte**
- Transcrie două propoziții subordonate diferite din fraza următoare, precizând felul acestora: *Ele sunt emblema acestui munte, care are și alte minuni ascunse, pe care vă propunem să le descoperiți singuri.* **4 puncte**
- Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată subiectivă, introdusă prin adverbul relativ *când*. **4 puncte**

B. Redactează o narațiune de 150 – 300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare petrecută la munte. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a faptelor;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1p.).